

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС,
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО****БОНДАР Д. В.,**кандидат наук з державного управління,
ректор
(Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності)

УДК 342.9 (477)

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.6.18>**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ
ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ**

Наукова публікація присвячена дослідженню сучасного стану адміністративно-правового регулювання використання технології штучного інтелекту у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності з метою визначення перспективних напрямів удосконалення національного законодавства та юридичної практики у вказаній сфері суспільних відносин.

Зазначається, що в Україні законодавство про штучний інтелект знаходиться на стадії розробки. Водночас в Європейському Союзі 01 серпня 2024 року набув чинності закон (акт) про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act, AI Act), який експерти називають еталоном у сфері регулювання технологій та систем штучного інтелекту і прогнозують, що на нього будуть рівнятися законотворці усіх держав світу.

Акцентовано увагу на тому, що інструментарій штучного інтелекту дозволяє достатньо активно використовувати цю новітню інформаційну технологію у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності. Технологія штучного інтелекту дозволяє також здійснювати прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій, причиною яких є стихійні природні лиха та техногенні катастрофи.

Формулюється висновок про необхідність внесення змін до чинного національного адміністративного законодавства в частині правової регламентації використання інструментарію технології штучного інтелекту у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності. Зокрема, наголошено на необхідності розробки та прийняття національного закону про штучний інтелект, яким будуть врегульовані всі можливі аспекти використання даної інформаційної технології у різних сферах суспільних відносин, включаючи сферу забезпечення безпеки життєдіяльності, з урахуванням положень європейського закону (акту) про штучний інтелект.

Ключові слова: адміністрування, публічна адміністрація, безпека життєдіяльності, інформатизація, інформаційні технології, штучний інтелект, інструментарій, правове регулювання, європейський досвід.

Bondar D. V. Administrative and legal basis of the use of artificial intelligence technology in the sphere of ensuring life safety: current status and directions for improvement

The scientific publication is devoted to the study of the current state of administrative and legal regulation of the use of artificial intelligence technology in the field of ensuring life safety in order to identify promising areas for improving national legislation and legal practice in the specified area of public relations.

It is noted that in Ukraine, legislation on artificial intelligence is at the development stage. At the same time, in the European Union, on August 1, 2024, the law (act) on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act, AI Act) came into force, which experts call a benchmark in the field of regulating artificial intelligence technologies and systems and predict that lawmakers of all countries in the world will follow it.

Attention is focused on the fact that the tools of artificial intelligence allow for the fairly active use of this new information technology in the field of ensuring life safety. Artificial intelligence technology also allows for the prediction of emergency situations caused by natural disasters and man-made catastrophes.

The conclusion is formulated on the need to amend the current national administrative legislation in terms of legal regulation of the use of artificial intelligence technology tools in the field of ensuring life safety. In particular, the need to develop and adopt a national law on artificial intelligence is emphasized, which will regulate all possible aspects of the use of this information technology in various spheres of public relations, including the sphere of ensuring life safety, taking into account the provisions of the European law (act) on artificial intelligence.

Key words: *administration, public administration, life safety, informatization, information technologies, artificial intelligence, tools, legal regulation, European experience.*

Актуальність теми. Сучасні інформаційні технології розвиваються із надзвичайною швидкістю, адже над їх створенням працюють провідні корпорації світу, в їх розробку вкладаються мільярди доларів. Водночас створення та впровадження в реальне життя інноваційних інформаційних технологій часто потребує узгодження із існуючим механізмом захисту прав і свобод людини, адже цифрові інструменти дозволяють швидко збирати, аналізувати та систематизувати інформацію, включаючи персональну інформацію про людину, її особисте життя, а також інформацію, яка становить комерційну чи державну таємницю.

До таких технологій відноситься зокрема і технологія штучного інтелекту, яка має здатність до саморозвитку, самовдосконалення, функціонування без участі людини-оператора.

Інструментарій штучного інтелекту має значний потенціал для полегшення життя людини, адже дозволяє виконувати ті функції, які раніше міг виконувати лише спеціально підготовлений спеціаліст – фізична особа із відповідною кваліфікацією, рівнем освіти та досвідом роботи.

Особливої актуальності використання технології штучного інтелекту набуває у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності, адже цифрові інструменти штучного інтелекту дозволяють здійснювати неупереджений моніторинг стану навколишнього природного середовища, стану дотримання правил безпеки на підприємствах, включаючи об'єкти критичної інфраструктури. Технологія штучного інтелекту може забезпечити миттєве реагування на надзвичайну ситуацію, яка виникає внаслідок аварії техногенного чи природного характеру, а також забезпечити швидку мобілізацію людських та матеріально-технічних ресурсів для ліквідації надзвичайної ситуації та її наслідків.

Водночас, використання технології штучного інтелекту потребує належного правового врегулювання, адже у сфері цивільного захисту будь-яка технічна помилка може призвести до непередбачуваних або навіть катастрофічних наслідків. Наприклад, внаслідок несанкціонованого втручання в роботу автоматизованої системи або програмного збою не спрацює протипожежна сигналізація, система радіаційного чи хімічного захисту тощо.

Тому в адміністративно-правових актах повинні бути чітко прописані регламенти використання технології штучного інтелекту, роль людини-оператора, яка буде здійснювати контроль роботи штучного інтелекту, а також прописані ті засоби забезпечення безпеки життєдіяльності, для практичної реалізації яких не можуть бути застосовані інструменти штучного інтелекту (потрібен повний контроль з боку людини).

Вищезазначене обумовлює теоретичну та практичну значимість дослідження адміністративно-правових засад використання технології штучного інтелекту у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності.

Актуальні питання цивільного захисту та забезпечення безпеки життєдіяльності завжди знаходились в центрі уваги науковців. Так, питанням забезпечення безпеки життєдіяльності присвятили свої роботи такі відомі науковці як Ф. Апшай, Т. Гринюк, К. Марченко, О. Оришака, О. Остапенко, О. Халак, О. Хитра, О. Чекригін та інші дослідники.

Правове регулювання використання інформаційних технологій (цифровізації) у різних сферах суспільного життя досліджували такі відомі науковці як М. Бабик, В. Бевзенко, Д. Біленька, О. Берназюк, М. Віхляєв, О. Гунбіна, К. Дубова, С. Єсімов, Т. Ковальова, Т. Коломоєць, О. Комаров, А. Комзюк, А. Краковська, І. Лопушинський, К. Оксютенко, А. Омельченко, М. Серебро, Р. Стефанчук, І. Тищенко та інші.

Проте, адміністративно-правові засади використання технології штучного інтелекту у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності ще не були предметом окремого наукового аналізу, що актуалізує необхідність підготовки даної публікації.

Постановка завдання. Метою публікації є дослідження адміністративно-правових засад використання технології штучного інтелекту у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності.

Методологія даної публікації традиційно об'єднує три групи методів наукового пошуку. Першу групу складають філософські методи дослідження, а саме, метод діалектики, його закони та прийоми, а також метод метафізики. Серед загальнонаукових методів дослідження (друга група методів) більшою мірою застосовуються прийоми логіки (аналіз, синтез, дедукція, індукція, порівняння), системний та структурно-функціональний методи. Третю групу складають спеціально-юридичні методи дослідження, серед яких більшою мірою застосовуються формально-юридичний метод та метод юридичного моделювання.

Для проведення даного дослідження також необхідно використовувати провідні наукові підходи, зокрема, цивілізаційний, телеологічний, синергетичний, які дозволяють враховувати всі фактори, які впливають на предмет дослідження та досягати поставленої мети наукового пошуку з оптимальним набором наукових методів.

Результати дослідження. Однією з останніх розробок у сфері інформаційних технологій є технологія штучного інтелекту, яка передбачає самостійну обробку інформації комп'ютером за визначеними алгоритмами, результатом чого є систематизація наявної в мережі інформації, а також створення нових цифрових товарів за допомогою комбінації та синтезу доступних елементів (зображень, відеофайлів, аудіозаписів, текстів тощо).

Технологія штучного інтелекту природно привертає увагу науковців, зокрема і в сфері юриспруденції. Із останніх наукових праць, присвячених різним аспектам правового регулювання використання технології штучного інтелекту, слід відзначити публікації О. Кузьменко, В. Чорної та С. Островського на тему «Правове регулювання запровадження та використання штучного інтелекту» [1], О. Кожухар «Правове регулювання систем штучного інтелекту в ЄС: передумови, сучасний стан та перспективи» [2], В. Бойко «Правове регулювання штучного інтелекту: міжнародний досвід» [3], О. Куракіна та О. Скрябіна «Особливості правового регулювання використання штучного інтелекту в Україні» [4], Ю. Муравської та Т. Сліпченко «Правове регулювання штучного інтелекту в Україні та світі» [5], О. Співака «Правові засади регулювання штучного інтелекту в Україні та Польщі» [6], Д. Позової «Перспективи правового регулювання штучного інтелекту за законодавством ЄС» [7].

Так, Кузьменко, В. Чорна та С. Островський зазначають, що питання правового регулювання діяльності штучного інтелекту вимагає комплексного підходу, який би забезпечував не тільки захист прав людини та суспільних інтересів, але й сприяв подальшому розвитку та інтеграції інноваційних технологій. Розробка та впровадження ефективного правового механізму, здатного адаптуватися до швидких технологічних змін, стане ключовим завданням для юристів, законодавців та всього міжнародного співтовариства. Також науковці зазначають, що впровадження правового регулювання штучного інтелекту є критично важливим

для забезпечення його безпечного та етичного використання. Міжнародна співпраця та гармонізація нормативних рамок можуть сприяти створенню ефективної системи регулювання, що враховує інтереси всіх сторін і сприяє розвитку інновацій, одночасно захищаючи права та свободи людини [1, с. 177].

Таким чином, законодавче врегулювання використання технології штучного інтелекту необхідне, у тому числі, і для забезпечення безпеки життєдіяльності, тобто захисту кожної людини та суспільства в цілому від можливих негативних наслідків використання технології штучного інтелекту.

О. Кожухар зауважує, що Україна нині перебуває в ситуації, коли системи штучного інтелекту вже активно використовуються, зокрема, органами державної влади. Впровадження технологій штучного інтелекту відбувається в умовах, коли розроблення правового регулювання, дотичного до використання систем штучного інтелекту, перебуває на початкових етапах. Також О. Кожухар констатує, що у зв'язку із впровадженням систем штучного інтелекту Україна зіткнулася з комплексними та міждисциплінарними викликами, які охоплюють багато питань. Йдеться не лише про регулювання використання систем штучного інтелекту, а й узгодження національної нормативно-правової бази суміжних сфер із сучасними вимогами та стандартами, зокрема зі стандартами ЄС (наприклад, у сфері захисту персональних даних) [2, с. 71].

Отже, на даний час органи публічної адміністрації використовують технологію штучного інтелекту за відсутності належної законодавчої основи, що певним чином протирічить положенням ст. 19 Конституції України, згідно з якими «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України».

На думку В. Бойко, штучний інтелект нині стає невід'ємною складовою сучасного світу, проникаючи в різні сфери, зокрема публічне управління та адміністрування. Завдяки своїй здатності обробляти великі обсяги даних та розв'язувати складні завдання, штучний інтелект може відзначитися значним підвищенням ефективності у процесі ухвалення рішень у цих галузях. Проте швидкий технологічний розвиток штучного інтелекту вимагає відповідного правового регулювання, спрямованого на його ефективне та етичне використання. У зв'язку з тим, що в Україні поки не існує спеціалізованого законодавства у цій області, важливо вивчити міжнародний досвід та використовувати його при формуванні вітчизняного законодавства [3, с. 23].

В цілому слід погодитись із такою позицією, адже Україна прагне набути повноправного членства в Європейському Союзі, що вимагає від національних органів публічної адміністрації активізації зусиль щодо адаптації національного законодавства до принципів та норм права ЄС, включаючи сферу адміністративно-правового регулювання використання та розвитку інформаційних технологій, до яких відноситься і технологія штучного інтелекту.

О. Куракін та О. Скрябін справедливо зазначають, що правове регулювання використання штучного інтелекту в Україні знаходиться на стадії розробки: зроблені перші кроки нормативно-правового регулювання використання штучного інтелекту – схвалено Концепцію розвитку штучного інтелекту, презентована Дорожня карта регулювання штучного інтелекту, розроблена «Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні на 2022-2030», прийнятий Закон «Про авторське право та суміжні права». Зважаючи на стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту, на думку О. Куракіна та О. Скрябіна, доцільним є комплексний підхід, що буде враховувати всі аспекти використання технологій штучного інтелекту. На їх думку, важливо прийняти Закон про штучний інтелект, який буде встановлювати норми щодо визначення правосуб'єктності систем штучного інтелекту, етичні аспекти використання технологій штучного інтелекту, охоплювати різні сфери використання штучного інтелекту, визначати права та обов'язки при використанні таких технологій та відповідальність за порушення цих норм [4, с. 40].

У зв'язку із вищевикладеним слід зазначити, що в умовах швидкого розвитку інформаційних технологій важко передбачити перспективи розвитку технології штучного інтелекту

у 2022-2030 роках, а також планувати правове регулювання використання вказаної технології на майбутнє. Питання прийняття спеціального закону про штучний інтелект є актуальним вже сьогодні і вже зараз необхідно визначити основні правила використання вказаної інформаційної технології у різних сферах суспільних відносин, включаючи забезпечення безпеки життєдіяльності.

На думку Ю. Муравської та Т. Сліпченко, «регулювання штучного інтелекту сьогодні керується корпоративними інтересами і підтримується етичним підходом. Водночас етичні рамки помітно відрізняються від правових рамок, враховуючи, що правові рамки можуть розроблятися тільки міжнародними законодавчими органами або законодавчими органами держав. Крім того, етичні правила обов'язкові лише у вузькому контексті та тягнуть за собою, у випадках їх недотримання, морально-етичне покарання, а правові норми є обов'язковими у глобальному контексті, а їх недотримання тягне за собою адміністративну, цивільно-правову та кримінальну відповідальність» [5, с. 193].

Також Ю. Муравська та Т. Сліпченко зазначають, що «у правовому регулюванні штучного інтелекту на сьогодні існує кілька нормативних проблем, через які завдання здається нездійсненним. Традиційно нові технології випереджають закон. Однак, якщо регулюючі органи працюватимуть над всебічним розумінням технології, пов'язаної зі штучним інтелектом, у напрямку формування системи нормативно-правового регулювання, потенційно буде розроблене ефективне законодавство про штучний інтелект» [5, с. 193].

Варто погодитись із тим, що етичних норм недостатньо для регулювання всіх аспектів використання технології штучного інтелекту, адже використання вказаної інформаційної технології часто пов'язане із необхідністю дотримання прав і свобод людини, зокрема, права особи на таємницю особистого життя, права на захист персональних даних тощо.

О. Співак зазначає, що порівняльно-правовий аналіз законодавства України та Польщі показав, що питання правових засад регулювання штучного інтелекту перебувають на етапі становлення в обох державах. Враховуючи чимало прогалин та тільки становлення правових концепцій щодо розуміння можливості застосування штучного інтелекту, притягнення до цивільно-правової та іншої відповідальності, вкрай важливим є розробка в обох державах спеціальних законодавчих актів [6, с. 816–817].

Слід зазначити, що одним із ключових питань правового регулювання використання технології штучного інтелекту є якраз питання юридичної відповідальності за наслідки використання вказаної інформаційної технології. Зокрема, точаться дискусії щодо суб'єкта такої відповідальності, яким може бути як розробник конкретної технології штучного інтелекту, так і її користувач, який створив новий цифровий контент, використовуючи штучний інтелект із протиправною метою. Наприклад, наслідком використання штучного інтелекту стало створення забороненого законодавством контенту, або розголошення персональних даних чи комерційної таємниці без відповідної згоди.

Також варто погодитись із позицією Д. Позової, яка зазначає, що розробка певних європейських правових стандартів відносно робототехніки і штучного інтелекту сприятиме розвитку відповідної галузі та забезпечить дотримання прав людини при формуванні нових суспільних відносин за участю автономних пристроїв [7, с. 119].

Таким чином, майже всі науковці приходять до висновку, що існує об'єктивна потреба у розробці та прийнятті спеціального закону, яким будуть врегульовані основні аспекти використання технології штучного інтелекту у різних суспільних відносинах.

Технологія штучного інтелекту потенційно може замінити людину у багатьох сферах виробництва, обслуговування та навіть у сфері інтелектуальної творчості.

Деякі користувачі Інтернет навіть висловлюють побоювання, що штучний інтелект, здатний до самонавчання, врешті решт може прийняти рішення про те, що можна завдати шкоди людині або навіть знищити людство. Проте такі страхи здебільшого нав'язані незнанням самої природи нової інформаційної технології. Адже алгоритми, за якими працює штучний інтелект, створюються людиною, а саме, програмістами, які розробляють відповідне програмне забезпечення. Отже, штучний інтелект може досягати лише тих цілей, які

поставив перед ним розробник. Так, технологія штучного інтелекту вже використовується в безпілотних літальних апаратах військового призначення – дронах з машинним зором, метою яких є пошук запрограмованого образу противника та його знищення.

Таким чином, штучний інтелект є загрозою безпеці життєдіяльності людини лише тоді, коли він спеціально створений та налаштований на завдання шкоди іншим людям, як правило, в рамках військових компаній.

Водночас, інструментарій штучного інтелекту дозволяє достатньо широко використовувати цю новітню інформаційну технологію у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності.

Так, штучний інтелект за заданими алгоритмами може аналізувати інформацію з датчиків, які розміщені на об'єктах критичної інфраструктури, небезпечних виробництвах, і надходить до єдиного аналітичного дата-центру. В такому випадку штучний інтелект може частково замінити людину-оператора відповідної системи безпеки. Саме частково, тому що фінальний контроль повинна здійснювати саме людина, адже ніхто не може гарантувати неможливість навмисного несанкціонованого втручання в роботу штучного інтелекту шляхом поширення шкідливого програмного забезпечення, викривлення даних, які отримує комп'ютер для обробки тощо.

До прикладу, штучний інтелект цілком може здійснювати нагляд за безпекою дорожнього руху, аналізуючи записи з дорожніх відеокамер і у разі загрози виникнення аварійної ситуації автоматично перекривати рух, перенаправляти потоки транспорту, здійснювати виклик аварійної бригади, швидкої допомоги, поліції та пожежників.

Так само штучний інтелект може бути використаний в протипожежних автоматизованих системах, забезпечуючи багатofакторний аналіз стану протипожежної безпеки та інформуючи людину-оператора про наявні загрози та проблеми.

Також засобами штучного інтелекту можливо здійснювати прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій, причиною яких є стихійні природні лиха та техногенні катастрофи.

На об'єктах, пов'язаних із можливістю радіаційного забруднення територій, остаточний контроль за обладнанням вказаних об'єктів повинна здійснювати людина, точніше група людей, які несуть персональну відповідальність за стан безпеки та знімають (фіксують) показники автоматизованих систем контролю. Так, наприклад, на атомних електростанціях технології штучного інтелекту не можна довірити тотальний та остаточний контроль роботи реакторів та супутнього обладнання, зокрема, автоматизованих систем радіаційного контролю, адже у випадку програмного збою або несанкціонованого втручання в роботу автоматизованих систем, що призведе до неконтрольованого витоку радіації (радіоактивного зараження), наслідки для територій та населення будуть катастрофічними. Більше того, фактично ніхто не нестиме відповідальність за вказані катастрофічні наслідки, хіба що розробник відповідної технології штучного інтелекту.

Окремо слід наголосити на необхідності адміністративно-правового регулювання використання технології штучного інтелекту у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності. Належна правова регламентація повинна забезпечити однаковий (стандартизований) підхід до використання інструментарію штучного інтелекту суб'єктами владних повноважень органів публічної адміністрації, які реалізують державну політику у сфері цивільного захисту, керівниками та уповноваженими посадовими особами підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності. Однаковий підхід повинен забезпечити сумісність програмного забезпечення, а також унеможливити несанкціоноване втручання в роботу штучного інтелекту в чутливих сферах суспільних відносин, пов'язаних із забезпеченням безпеки життєдіяльності, тобто з високим ризиком завдання шкоди населенню чи природному середовищу.

В Україні наразі відсутнє належне правове регулювання використання технології штучного інтелекту, відповідні проекти нормативно-правових актів знаходяться на стадії розробки. На даний час прийнятий лише програмний документ загального характеру. Так, Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 року № 1556-р.

У відповідності до вказаної Концепції, впровадження інформаційних технологій, частиною яких є технології штучного інтелекту, є невід'ємною складовою розвитку соціально-економічної, науково-технічної, оборонної, правової та іншої діяльності у сферах загальнодержавного значення [8].

Крім того, як було зазначено вище, презентована Дорожня карта регулювання штучного інтелекту та розроблена «Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні на 2022-2030».

Водночас в Європейському Союзі 01 серпня 2024 року набув чинності схвалений Європейським парламентом і Радою ЄС Закон (Акт, Регламент) про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act, AI Act) [9].

Так, офіційний журнал ЄС опублікував вказаний Регламент (UE) 2024/1689 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року.

Вказаний Закон надає розробникам і користувачам систем чіткі вимоги та зобов'язання щодо конкретного використання штучного інтелекту, одночасно зменшуючи адміністративний і фінансовий тягар для бізнесу [9].

В. Місечко зазначає, що Artificial Intelligence Act (AI Act) експерти називають еталоном у сфері регулювання технологій та систем штучного інтелекту і прогнозують, що на нього будуть рівнятися законотворці усіх держав світу. Його сфера дії охоплює всі сектори економіки (за винятком військового) та всі типи штучного інтелекту. На його думку, українцям важливо розібратися в положеннях закону про штучний інтелект насамперед з наступних причин: оскільки Україна впевнено крокує до вступу в Євросоюз, найближчими роками норми AI Act будуть імплементовані в наше законодавство; нормам AI Act повинні відповідати всі системи штучного інтелекту, які бажають отримати доступ до внутрішнього ринку ЄС, тобто їх мають дотримуватися відповідно українські розробники та постачальники для транскордонного надання послуг і продуктів, пов'язаних зі штучним інтелектом [10].

Юристи патентно-правової фірми «Пахаренко і партнери» зазначають, що європейський Закон про штучний інтелект не буде застосовуватися в цілому до 2 серпня 2026 року, протягом 24 місяців з моменту набуття ним чинності, але деякі його положення будуть застосовуватися в різний час, а саме: заборона на певні практики, пов'язані зі штучним інтелектом, почне діяти з 2 лютого 2025 року; положення, що стосуються нотифікованих органів, моделей штучного інтелекту загального призначення, які створюють системні ризики, системи управління штучним інтелектом в Європі та значної частини набору санкцій, будуть застосовуватися з 2 серпня 2025 року; регулювання певних систем штучного інтелекту з високим ризиком (компонентів безпеки продуктів або тих, які самі є продуктами та вимагають оцінки відповідності для розміщення на ринку або введення в експлуатацію, наприклад машин, іграшок, ліфтів або медичних пристроїв) передбачено застосовувати з 2 серпня 2027 року [11].

Таким чином, перед науковцями та органами публічної адміністрації в Україні нагальним є завдання розробити та прийняти відповідний національний закон про штучний інтелект, яким будуть врегульовані всі можливі аспекти використання даної інформаційної технології у різних сферах суспільних відносин, включаючи сферу забезпечення безпеки життєдіяльності. Деталізоване правове регулювання відповідних правовідносин доцільно забезпечити на рівні постанов Кабінету Міністрів України та підзаконних, відомчих нормативно-правових актів.

Висновки. За результатами проведеного дослідження слід наголосити на необхідності внесення змін до чинного національного адміністративного законодавства в частині правової регламентації використання інструментарію технології штучного інтелекту у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності. Зокрема, доцільно розробити та прийняти відповідний національний закон про штучний інтелект, яким будуть врегульовані всі можливі аспекти використання даної інформаційної технології у різних сферах суспільних відносин, включаючи сферу забезпечення безпеки життєдіяльності.

Під час розробки відповідного законопроекту доцільно враховувати положення європейського закону (акту) про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act, AI Act), що

відповідає загальній політиці національного уряду щодо адаптації національного законодавства до права ЄС.

Перспектива подальшого дослідження даної тематики обумовлена необхідністю дослідження зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання використання технології штучного інтелекту у різних сферах суспільних відносин з метою виокремлення його позитивних елементів та визначення можливості та доцільності їх імплементації в національне законодавство та юридичну практику.

Список використаних джерел:

1. Кузьменко О.В., Чорна В.Г., Островський С.О. Правове регулювання запровадження та використання штучного інтелекту. *Київський часопис права*. 2024. № 1. С. 173–177.
2. Кожухар О.Г. Правове регулювання систем штучного інтелекту в ЄС: передумови, сучасний стан та перспективи. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2024. Том 13. С. 65–74.
3. Бойко В.В. Правове регулювання штучного інтелекту: міжнародний досвід. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2024. Том 35 (74) № 2. С. 23–29.
4. Куракін О.М., Скрябін О.М. Особливості правового регулювання використання штучного інтелекту в Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2023. Вип. 36. С. 36–42.
5. Муравська Ю., Сліпченко Т. Правове регулювання штучного інтелекту в Україні та світі. *Актуальні проблеми правознавства*. 2024. № 1 (37). С. 188–195.
6. Співак О.М. Правові засади регулювання штучного інтелекту в Україні та Польщі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 815–817.
7. Позова Д.Д. Перспективи правового регулювання штучного інтелекту за законодавством ЄС. *Часопис цивілістики*. 2017. Вип. 27. С. 116–120.
8. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1556-р. Дата оновлення: 29.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 02.09.2024).
9. Набув чинності Європейський закон про штучний інтелект. Про основні вимоги та зобов'язання при використанні штучного інтелекту. Міжнародні відносини. *Liga zakon. Бізнесу*. 08 серпня 2024 р. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/229699_nabuv-chinnost-vropeyskiy-zakon-pro-shtuchniy-ntelekt-pro-osnovn-vimogi-ta-zobovyazannya-pri-vikoristann-shtuchnogo-ntelektu (дата звернення: 02.09.2024).
10. Місечко В. Закон про штучний інтелект в ЄС: що потрібно знати українцям? *Економічна правда*. 14.06.2024. URL: <https://epravda.com.ua/columns/2024/06/14/715175/> (дата звернення: 02.09.2024).
11. Новий Регламент (ЄС) 2024/1689 від 13 червня 2024 року щодо штучного інтелекту. Пахаренко і партнери: патентно-правова фірма. URL: <http://pakharenko.ua/novij-reglament-yes-20241689-vid-13-cher-vnya-2024-roku-shhodo-shtuchnogo-intelektu/> (дата звернення: 02.09.2024).

